

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/17/2015
Identifikačné číslo spisu:	1013200223
Dátum vydania rozhodnutia:	21.07.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1013200223.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: F. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. K. XX, XXX XX G. proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8-10, 813 63 Bratislava, v konaní o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Sd/24/2013-38 zo dňa 25. novembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Sd/24/2013-38 zo dňa 25. novembra 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) ako vecne správne potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 6. decembra 2012, rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X-I zo dňa 9. apríla 2013, rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X-II zo dňa 9. apríla 2013 a zmenové rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10. júna 2013.

Napadnutým rozhodnutím odporkyne zo dňa 6. decembra 2012 bol navrhovateľke podľa § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 461/2003 Z. z.) a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2013, od 1. januára 2013 zvýšený invalidný dôchodok (ktorý sa podľa § 293ac ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje za starobný dôchodok) o 10,10 eura mesačne na sumu 343,50 eura mesačne.

Napadnutým rozhodnutím zo dňa 9. apríla 2013 bol navrhovateľke podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. od 7. februára 2010 priznaný starobný dôchodok v sume 191,70 eura.

Ďalším napadnutým rozhodnutím zo dňa 9. apríla 2013 bolo podľa ustanovenia § 263 ods. 10 a § 112

ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodnuté, že navrhovateľke sa od 7. februára 2010 vypláca invalidný dôchodok v sume 316,90 eura a súčasne sa jej od tohto dátumu odníma starobný dôchodok.

Rozhodnutím odporkyne zo dňa 10. júna 2013 bol navrhovateľke podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. od 7. februára 2010 priznaný starobný dôchodok v sume 191,70 eura. V uvedenej suma bola zahrnutá úprava podľa zákona č. 306/2002 Z. z. o zvyšovaní dôchodkov v roku 2002, o úprave dôchodkov priznaných v roku 2003 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia, zvýšenie podľa zákona č. 222/2003 Z. z. a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z..

Krajský súd svoje potvrdzujúce rozhodnutie odôvodnil tým, že suma starobného dôchodku navrhovateľky bola odporkyňou stanovená správne a v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie, ktoré odôvodnila jednostranným posúdením predložených dôkazov v prospech odporkyne. Sudca sa podľa jej názoru nezaoberal písomnými pripomienkami, nebolo jej umožnené klásť otázky odporkyni počas pojednávania. Ďalej poukázala na to, že si odporkyňa iba svojvoľne vykladá názor Najvyššieho súdu, pričom tento výklad je kontroverzný a nezrozumiteľný a jeho aplikácia robí v praxi problémy pre jeho nejednoznačnosť. Navrhovateľka uviedla, že splnila zákonom dané podmienky odpracovaním 37 rokov a patrí jej starobný dôchodok. Záverom namietala porušenie jej základných práv v konaní a žiadala opakované posúdenie žaloby.

Odporkyňa sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c O.s.p. v spojení ustanovením § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť.

Predmetom konania bolo na základe podaného opravného prostriedku preskúmať rozhodnutia odporkyne o invalidnom dôchodku, ktorý sa podľa § 293ac ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje za starobný dôchodok a starobnom dôchodku navrhovateľky.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa názoru odvolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa neposkytuje dostatok argumentačných podkladov na posúdenie ako sa vysporiadal s postupom odporkyne pri vydaní napadnutých rozhodnutí, akými vlastnými úvahami sa súd riadil pri utváraní záveru o skutkovom a právnom stave veci a posudzovaní relevancie obsahu právnej argumentácie a námietok navrhovateľky uplatnených v opravnom prostriedku. Súdom prvého stupňa v odôvodnení prevzaté časti vyjadrení odporkyne z 5.2. a 20.6.2013 v doslovnom znení a záverečné strohé konštatovanie o tom, že odporkyňa postupovala správne v súlade s právnymi predpismi a judikatúrou najvyššieho súdu a preto napadnuté rozhodnutia ako vecne právne potvrdil je preto nepresvedčivé a predčasné a s poukazom aj na zavádzajúce konštatovanie „vecnej“ správnosti napadnutých rozhodnutí odporkyne aj vo výroku jeho rozhodnutia (napriek tomu, že podstatou správneho súdnictva je v zmysle ust. § 244 a nasl. OSP preskúmavanie „zákonosti“ rozhodnutí a postupov a orgánov verejnej správy, pričom súdy nepreskúmajú účelnosť a vhodnosť správnych rozhodnutí - § 245 ods. 3 posledná veta OSP) aj zmätočné a ako také neposkytujúce dostatočne jasný, zrozumiteľný a náležite odôvodnený výsledok svojej rozhodovacej činnosti, tak „aby sťažovateľ nemusel hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v

rovine dohadov, aby sa s prijatými závermi bolo možné stotožniť ako s logickým záverom procesu poznania nielen právnych záverov, ale aj záverov skutkových, z ktorých právne závery vychádzajú.” (III. ÚS 311/07) a aby v dôsledku nerešpektovania uvedených požiadaviek, navrhovateľka nemusela v podstatnom obsahu opakovať námietky vznesené už v opravnom prostriedku pred súdom prvého stupňa aj v odvolaní proti jeho rozsudku.

Za daných okolností je nutné považovať takýto rozsudok za nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, nedávajúci dostatočné záruky pre konštatovanie, že bol vydaný spôsobom rešpektujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces.

Pretože napadnuté rozhodnutie krajského súdu nedalo zákonom predvídaným spôsobom odpoveď na otázky nastolené navrhovateľkou, pričom úlohou odvolacieho súdu nie je jeho postupy a hodnotenia nahrádzať, uvedeným postupom sa odňala navrhovateľke možnosť konať pred súdom v riadnom konaní.

Odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Procesným právom účastníka je i právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúca z ust. § 157 ods. 2 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., totiž znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite a skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie (obsiahnutého v základnom práve na súdnu ochranu) podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

Potreba riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v ktorom súd preskúmava rozhodnutie správneho orgánu, vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Aj keď s ohľadom na túto judikatúru nie je potrebné zdôvodňovať každý argument účastníkov konania, súdne rozhodnutia musia byť odôvodnené a musia obsahovať odpovede súdu na všetky podstatné argumenty prednesené stranami, ktoré uviedli v konaní. Dôvody musia byť špecifikované s ohľadom na skutkové okolnosti prípadu a nie len odkazovať na právne argumenty a závery správnych orgánov.

Z uvedených dôvodov bolo možné dospieť k záveru, že postupom súdu prvého stupňa sa navrhovateľke odňala možnosť konať pred súdom, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, ktoré aj náležitým spôsobom odôvodní.

Podľa § 224 ods. 3 O.s.p ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.